

Jie nemoka lietuviškai

Vaikai, kurie grįžta į Lietuvą gyventi, dažnai sunkiai kalba lietuviškai. Ir jiems sunku [integruotis](#) į naują visuomenę. O mokyklos nepasiruošusios jiems padėti. Ką reiktų daryti?

Iš svetur į Lietuvą grįžę vaikai (iš balsas.lt)

Paskutiniu metu [gausėja](#) į Lietuvą grįžtančių žmonių. 2007-2008 mokslo metais iš [užsienio](#) grįžo 592 vaikai. 2008-2009 [mokslo metu](#) pradžioje sulaukta jau 683 iš užsienio mokinių. Vieni iš jų Lietuvoje gimę, o kiti – jau gimę užsienyje. Manoma, kad jų skaičius vis didės.

Kokios problemos laukia vaikų iš užsienio?

- **Kalba.** Jei vaikas daugiau negu dvejus metus gyvena užsienyje, silpnėja jo lietuvių kalba. Nors šeimoje jie kalba lietuviškai, tačiau dažnai naudoja [svetimus](#) žodžius.

Tokiems vaikams labai sunku pradėti lankyti mokyklą Lietuvoje: būtinų žodžių jie dažniausiai nežino. O [bendraamžiai](#) juos ignoruoja, nes nepajėgia susikalbėti. Vaikai jaučiasi [vieniši](#).

- **Pajuoka.** Vaikai iš užsienio yra kitokie – jie atspindi visuomenę, kurioje gyveno. Padarytoje [studijoje](#), tik du vaikai paminėjo, kad grįžimas į Lietuvą jiems nebuvo skausmingas. Dažnas [skundas](#):

„Iš mūsų [tyčiojasi](#), mus muša.“ Viena studijoje dalyvavusi [paauglė](#) teigė: „Amerikoje man žmonės labiau patinka. Jie malonesni.“

- **Mokytojai.** Grįžę vaikai dažnai skundžiasi, kad mokytojai ant jų rėkia. Jie prie to nepripratę. To nebuvo užsienio mokyklose. Taip pat skundžiasi, kad neįpratę naudoti kreipinį „jūs“ vietoj „tu“, mat anglų kalboje nėra to skirtumo. Dėl to [apkaltinami nemandagumu](#). Vaikai jaučiasi nesuprasti ir neteisingai kaltinami.

Kas daroma jiems padėti?

- **Lietuvių namai.** Vilniuje 1990 metais buvo įkurta [vidurinė mokykla](#) „Lietuvių namai“. Ji skirta vaikams, kurie iš Lietuvos buvo išvykę ir dabar grįžo gyventi Lietuvoje.

(lietuvianamai.vilnius.lm.lt)

Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“

Vaikai gyvena ten pat, [bendrabytyje](#) šalia mokyklos, nes tėveliai dažnai apsigyvenę ne Vilniuje, o kituose Lietuvos miestuose.

Lietuvių namuose vaikai [apsipranta](#) gana greitai, dažniausiai jau po pusmečio pradeda bendrauti lietuviškai.

Tačiau ne visi vaikai ten patenka. Šiuo metu Lietuvių namuose mokosi 220 vaikų.

Ozo mokykla. - Planuojantiems grįžti į Lietuvą patariama iš anksto pasiruošti. Tam tikslui šiais mokslo metais sukurta internetinė Ozo mokykla, kuri remia [nuotolinį mokymą](#) (žr. „Laikai vaikams“ [sausio numerį](#)).

Dabar joje yra apie [pusketvirto šimto](#) mokinių, kai kurie jų dar užsienyje, kiti - jau grįžę į Lietuvą. Šioje mokykloje dažnai kartu mokosi ir vaikai, ir jų tėveliai. [Užduotys](#) jiems siunčiamos elektroniniu paštu.

Savaitgalinės mokyklos. Vienas būdas emigrantams vaikams išmokti apie Lietuvą – [savaitgalinės](#) lietuviškos mokyklos.

Čikagos lituanistinė mokykla

New Yorko Maironio lituanistinė mokykla

Klasė Londono Rasos lituanistinėje mokykloje

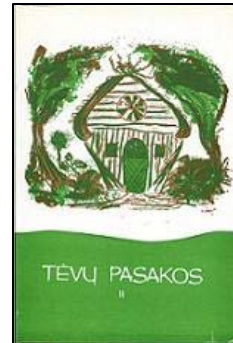
Šveicarijos lituanistinis darželis Ratas

Tačiau ir čia yra [trūkumų](#).

Tėvai skundžiasi dėl [vadovėlių](#). Sako, kad skaitinių kalba per komplikauta, o [supaprastintu](#) tekstų nėra.

Taip pat skundžiasi, kad vaikams trūksta [vizualinės medžiagos](#) apie Lietuvą, kuri [skatintų](#) juos skaityti apie savo tėvynę.

Ir Lietuva piešiama kaip [svajonių šalis](#), todėl vaikai atvykę ja [nusivilia](#).

Lietuva savaitgalinėse mokyklose pristatoma iš istorijos ir tautosakos perspektyvos. Vaikai įsivaizduoja, kad Lietuvoj moterys gatvėse vaikštinėja su tautiniais rūbais, o vyrai, su skydais ir kardais. Lietuva nepristatyta, kaip šiuolaikinė [Europos sąjungos](#) šalis.

Kadangi jos veikia gal tik 120 valandų per metus, savaitgalinėse mokyklose neįmanoma vaikus išmokyti lietuvių kalbos, jei šeimoj lietuviškai nekalbama.

Grįžusių vaikų auklėjimas yra Lietuvos [Švietimo ir mokslo ministerijos](#) rūpestis. Ministerija supranta, kad įvairių dalykų mokytojams reikia su tokiais mokiniais dirbti individualiai. Kai anglų kalbos pamokoje vienu metu sėdi berniukas iš JAV, kuris puikiai kalba angliškai, ir paauglys iš Irkutsko, kurio žinios lygios nuliui, [vienodu](#) užduočių negalima paskirti.

Todėl iš išeivijos atvykusiems vaikams, kurie mokosi įvairiose Lietuvos mokyklose, Švietimo ministerija skiria 35% daugiau [lėšų](#), nors tai sunku šiais [ekonominės krizės](#) laikais.

Tačiau lėšos - dar ne viskas. Kaip vaikas gali būti [laimingas](#), jei yra vienišas ir nesuprastas, jei nepajėgia susikalbėti, jei viskas jam atrodo [keista](#)?

Lietuvos Švietimo ir mokslo ministras
Gintaras Steponavičius

Ką reiktų daryti, kad grįžtantiems į Lietuvą vaikams nebūtų taip sunku? Ką tu darytum, jei būtum Gintaras Steponavičius?

Parašyk mums. Mūsų adresas:
redaktore@laikaivaikams.org

Žodynėlis.

studija: Vytauto Didžiojo universiteto Socialinės ekonomikos instituto projektų vadovė dr. Daiva Kuzmickaitė parengė tyrimą „Emigracija ir šeima: vaikų ugdymo problemos ir iššūkiai“. Buvo apklaustinėti tėvai, mokytojai, vaikai. Studijos išvada – grįžtančius vaikus laukia sunkios problemos, o mokyklos ir visuomenė nepasiruošusios jas spręsti.

integruotis: įsijungti į visuomenę, pajėgti joje funkcionuoti normaliai; to integrate

gausėti: augti, daugėti, didėti; to increase

užsienis: kraštai, už Lietuvos sienų, už jos ribų, pvz., JAV, Anglija, Airija, Ispanija, Brazilija, Kanada, Italija, ir t.t.

mokslo metai: kai veikia mokyklos, dažniausiai tai būna nuo rugsėjo iki birželio; school year

svetimas: nelietuviškas, žodis iš gyvenamo krašto kalbos (angliškas, prancūziškas, ispaniškas ir pan.); foreign

bendraamžiai: to paties amžiaus vaikai, iš kurių galėtų susirasti draugų; peers

vienišas: neturi su kuo pasidalinti, pasikalbėti savo lygyje; lonely

pajuoka: patyčios; mockery, ridicule, laughing-stock

skundas: nepasitenkinimo reiškimas dėl nemalonumų; complaint

tyčiotis: pasijuokti; to tease, to ridicule

paauglė: dvylikos ar daugiau metų mergina; teen-ager

apkaltinami: galvoti ir sakyti, kad neteisingai padarė; they are accused of

nemandagumas: nepagarbumas; discourtesy, disrespect

vidurinė mokykla: gimnazija, mokykla vaikams, baigusiems 8 pradžios mokyklos klases; high school, secondary school

bendrabutis: namas, kuriame gyvena vienoje mokykloje besimokantieji; dormitory

apsiprasti: integruotis; to become integrated, acclimated

nuotolinis mokymas: kai mokytojai ir mokiniai nėra toje pačioje vietoje; long-distance learning

pusketvirtas šimtas: 350

užduotys: pratimai ir darbai, kuriuos reikia atlikti besimokant; assignments

savaitgalinė: veikianti tik šeštadieniais ar sekmadieniais; weekend

trūkumas: problema; shortcoming

vadovėlis: knyga, naudojama mokykloje; textbook, schoolbook

supaprastintas: kur kalba paprastesnė, žodžiai lengvesni, sakiniai nekomplikuoti; simplified

vizualinė medžiaga: skaitiniai, kur yra daugiau paveikslų ir mažiau žodžių

skatinti: padaryti, kad būtų įdomiau; to motivate

svajonių šalis: netikra šalis; storyland

nusivilti: nusiminti, kad nėra taip gerai, kaip galvota; to be disappointed, to be disillusioned

Europos sąjunga: Europos Sąjunga (sutrumpintai ES) yra dvidešimt septynių valstybių ekonominė ir politinė bendrija. Jai gali priklausyti tik Europos valstybės. Pirmininko pozicija rotaciniu būdu eina iš vieno krašto į kitą kas šešis mėnesius. ES narės padeda viena kitai pinigiais ir kitais būdais; European Union

Europos sąjunga: narės pažymėtos mėlynai, kandidatės – žaliai (iš wikipedia)

Švietimo ir mokslo ministerija: Ministry of Education and Science

vienodas: to paties lygio; same level

lėšos: pinigai – už kiekvieną mokinį Švietimo ministerija mokyklom duoda pinigų; budget, money

ekonominė krizė: kai visame pasaulyje trūksta pinigų – visų šalių valdžios turi mažinti biudžetus (žr. “Laikai vaikams” [spalio, lapkričio, sausio ir vasario numerius](#)); world economic crisis

laimingas: patenkintas gyvenimu; happy

keista: neįprasta; strange